

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Semfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
: : : detési irodák. : : :

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 49. szám.

Hétfő, március 2.

A háziipar fejlesztése vár- megyénkben.

— márc. 2.

(B. S.) A háziipari ügyességek kifej-
lődése nem újabb keresetforrása az embe-
riségnek, hanem még a kezdetleges mű-
veltségi fokon álló népek között is meg-
volt s bizonyos érintkezést teremtett, il-
letve létesített közöttük, ami már akkor
az egyes munkák tökéletesítését s mentől
szebben való előállítását nagyban előmoz-
dította.

A háziipar a nép hajlamainak meg-
felelő és nemzedékről-nemzedékre átszálló
technikával, gyakran igen különböző
nemű, de mégis legtöbbször közös anyag-
ból készült cikkek előállításában áll, me-
lyeket már mint a nép saját szükségletét,
tulhaladó mértékben állít elő, hogy azután
értők ismét más használati tárgyakat,
vagy természeti kincseket nyerjen cserébe.

A háziipar főjellemvonása az, hogy
mint az élelem előállítására irányuló fő-
foglalkozást, tehát a földművelés, halá-
szat, vadászat mellett inkább csak mellé-
kesen üzték és pedig olyképp, hogy sok-
szor igen nehéz volt a munka és az élvezet
között a határt megvonni.

A primitív ember nemcsak azért ké-
szítette az egyes háziipari tárgyat élvez-
zettel, mert tudta, hogy az saját haszná-
latára, a saját munkája könnyítésére,
vagy valamely más élvezet megszerzé-
sére fog szolgálni, hanem azért is, mert
azon művészeti hajlamát, egyéniségének
érvényesítésére irányuló vágyát is kielé-
gítheti. Az ily háziipari termékekbe azok
készítője gyakran naiv lelkének egész tar-
talmát önti és azok a maguk nemében
nem ritkán valódi remekművek.

A későbbi időben is így a jelenben is
a háziipari foglalkozás, tekintve az egyre
nehezedő életterheket s a mai nehéz meg-
élhetési viszonyokat, melyek mentől több
jövedelem szerzésére készítik az emberi-
séget, csak ritka esetben irányulnak arra,
hogy a háziipar mint művészi hajlam
üzessék, hanem a főcél, a főörekvés az,
hogy az egyes háziipari ágak elsajátításá-
val mentől több tárgy állíttassék elő,
hogy így egy jövedelmező keresetforrás
is biztosíttassék.

Üdvös volta látszik, megkedveltetése
nagyon sok helyen, de különösen alföl-
dünkön kiscgazdánk között terjed nagyon,
mint állandóan bevezetett téli foglalkozás
s így munkájukkal nemcsak a saját házi
szükségletet látják el — hanem az eladott
tárgyakból tetemes jövedelmet produkál-
nak.

A háziipar általánosságban való meg-
honosítására vannak hivatva elsősorban a
gazdasági népiskolák, melyek a fűz-,
círok munkák és kefékészítés gyakorlati
oktatásával a nép jólétét nagyban előmoz-
ditják. S nagyon téves azon felfogás,
hogy népünknek nincs érzéke hozzá és
hogy a magyar ember a seprükötést,
kosárfonást lenézi s nem szeret vele pe-
pecselni, mert éppen nagy szeretettel ka-
rolja föl a mezőgazdasági háziipart, ha
kellő tapintattal vezetett eszközök meg-
adatnak hozzá.

Hatszáz községben tizenhatezer em-
ber tanulta meg a múlt évben az ország

különböző részében novemberől má-
rciusig a háziipart és ezen idő alatt azzal
kedvvel is foglalkozott.

Aipár, ahol eleink az első nemzet-
gyűlést tartották, most azzal teszi nevé-
emlékeztetéssé, hogy lakói évenként télen
ötven-hatvanezer koronát vesznek be ko-
sárból, amiket maguk fonnak.

Ezekután pedig beszámolok azon
eredményekről, melyet a vármegyei gaz-
dasági egyesület lelkes vezetősége Toron-
táivarsárhelyi községében e tél folyamán
rendezett kosárfonó tanfolyamon elért és
számos községnek a jövőre nézve példa-
ként felmutathat.

A tanfolyam január 1-én kezdődött
és február hó 27-ig tartott.

Részvett folytatólagosan 41 felnőtt
férfi s ezenkívül a múlt évben szervezett
állami önálló gazdasági népiskola 52 ta-
nulója, akik, tekintettel, hogy az iskola
épületei még ezideig nem épültek fel, a
vármegyei gazdasági egyesület vezetősé-
gének szíves engedelmével szintén részt-
vettek.

Készült összesen 545 drb.

Hántolatlan vesszőből 440 drb.

Fehér vesszőből 95 drb.

Kukoricahéjból (csuhé) 10 drb.

Névszerint: gazdasági kosár, takar-
mányozó kosár, szakajtó, kocsülés,
élesztőszárító, ésríkeborító, tojástartó,
virágkosár, üvegbeöntés.

Nem csekélység, pedig még a kezdet
kezdeten vagyunk. Csak időt kell hagyni
s reászokik a téli keresetre a mi népünk is.

Mert nem elégséges, hogy az intelli-
genciának csufolt igénye fejlődjék, ha-
nem ezzel szemben kell, hogy lépést tart-
son a kötelességérzet tudásának a kiala-
kítása is.

Küzdelem a tüdővész ellen.

Dr. Farkas Geiza előterjesztése a Toron-
táivármegyei Tüdővészellenes Egyesü-
lethez.

II.

Rendkívül nagy azoknak az esetek-
nek és életviszonylatoknak száma, melyek-
ben az ilyen bármily szerény foglalkozásu
működő tagok az Egyesület céljai érde-
kében sikerrel felléphetnek és elismerésre,
jutalomra méltó eredményeket érhetnek
el. Az egyik keresztülviheti, hogy laká-
sán, irodájában több senki a padlóra ne
köpjön, hanem megfelelő edénybe. A ná-
sik felhívhatja a helyi megbízott, esetleg
a hatóság figyelmét valamely ügyefogyt
betegre és védelemre szorult családjára.
A harmadik reávehet egy általa ismert
tüdőbeteg, hogy az orvosi előírások sz-
rint éljen, megfelelően táplálkozzék, tar-
tózkodjék a szeszitaloktól, egyezzen le
családtagjainak elkülönítésébe, esetleg
rokonokhoz, fertőzeten házakba átszáll-
tásába. A negyedik hatékonyan ellen-
őrizheti a kiskorúak koreszmázását tila-
mazó hatósági rendelkezések lelkiismeret-
tes betartását. Mindezt az elsősorban te-
kintetbe jövő szegény néposztály köré-
ben minden urnál és hatósági embernél
jobban, hatékonyabban megteheti amaz
alsó néposztály tagja, aki azonban az
egyesülethez csatlakozása és működésé-
ben állandó részvétele által az egészsé-
sebb, helyesebb gondolkodásmód meg-
győződött szöszölőjává nevelődött.

Az Egyesület propagandája minden-
esetre hiányos maradna, ha nem volna
körébe a felnövő nemzedéket, a nép-és

felsőbb iskolák tanulóit. Ezek a felnöt-
teknél nemcsak fogékonyabbak még a régi
szokástól eltérő eljárások elfogada-
sára, hanem az egyszer elfogadott eszme
terjesztésében buzgóbbak is. Minden, a
mozgalom számára megnyert iskolás
gyermek családja, rokonsága körében ép-
pen olyan jó apostola lehetne a tüdővész
elleni küzdelemnek, mint például eddig is
nem egy helyütt a tisztaságnak és rendes
öltözködésnek. Csak hogy a gyermekek
buzgalmának felkeltésére és állandóan
tartására sem elegendő a kitanítás; az o-
körükben is szükséges a vállalt szerep, a
hívatal érzésének segítségül hívása. Ez a
titka az angol-amerikai iskolaegyesüle-
tek, alkoholelleses, állatvédő szövetségek
nagy eredményeinek. Persze, az iskolás
gyermekek egyletekbe való felvétele sok
kényes kérdésre adhat alkalmat; minden-
esetre fentartandó az elv, hogy gyermekek
felnöttek egyesületeinek nem lehetnek
tagjai. Ezért a tüdővészellenes egyesület
annyira szükséges gyermek-tagjai isko-
lánként lennének szervezendők; velük
szemben megbízottként rendes tanítójuk
szerepelne; ez oktatná ki őket részletes
teendőikre nézve az e célra összehívott
értekezleteken, ez venné tudomásul jelen-
téseiket, tenne előterjesztést a sikerrel
dolgozók megdícsérésére, jutalmazására.
Más egyének, esetleg orvosok csak a
tanító-megbízott meghívására vehetnének
részt az ifjú tagok értekezletein. De
azért az ifjuságnak a mozgalomba való
bevonása épp oly kevésbé lenne mellöz-
hető, mint munkásságuk önkéntes, egye-
sületi jellegének megővése; a tanítóknak
egy növendéküket sem szabadna bármely
eszközzel a belépésre kényszerítenie és
csupán azokkal szabadna az iskolai egye-
sület működését megkezdenie, akik erre
az egész osztály előt tartott buzdító elő-
adások hatása alatt önként vállalkoztak.

Az egyesületnek ily nagyarányu, szé-
leskörű propaganda-munkássága szerény
nézetem szerint valóban jelentékenyen
közelebb hozna kitűzött célunkhoz, a re-
tentes népnayavalya kiküszöböléséhez. De
jelentékenyen nagyobb anyagi áldozato-
kat is igényelne. Sokkal több ismertető
könyv és vezérfonál kiosztása lenne szük-
séges, esetleg a különböző vidékek, kor- és
foglalkozási csoportok használatára kü-
lönöző kiadványok is lennének szerkesz-
tendők. Több előadás válnék szükségessé,
több helyi megbízottat is kellene díjazni.
Végre az elért eredményekkel együtt sza-
porodnának a jutalmazások költségei is,
még ha a jutalmak sok esetben egyszeri
elismerő levelek vagy emléklapok lehet-
nének is. Erre alapítom azon nézetemet,
hogy a Torontáivármegyei Tüdővészelle-
nes Egyesület helyesen tenné, ha a ren-
delkezésére álló eszközök, nevezetesen az
államtól és vármegyétől nyerhető segítség
lehetőleg nagy részét fordítaná egy, a
tisztellettjesen kifejtett javaslat szerinti
n a g y a r á n y u p r o p a g a n d a t á m o -
g a t á s á r a .

Nagybecskerek, 1913 március 31.

Dr. Farkas Geiza.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár
nyitva van minden nap délután 5 órától
este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2
órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap,
szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt es-
küdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel
8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és
nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden
hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogad
el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben
d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott
eszközöltetnek.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése.

Március 2.

Barométer súlyed 753.0. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 5.3 C°. Hőmérséklet: maximum 1-én 5.1 C°, min. ma reggel 0.3 C°. Csapadék — Felhőzet Nb10. Szélirány és erősség NW2. Jólát a következő 24 órára: Éjjeli fagy, elvéte csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvastást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— A megyei kórházi bizottság ülése. A megyei kórházi bizottság ma délelőtt Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen, amelyen résztvettek dr. Haidegger Lajos, dr. Kleits János, dr. Nónay Pál, dr. Weiserschan József, dr. Fialowski Béla, Knáb Ádám és Szilágyi Albert, a kórházi gyógyszereszközök ügyét tárgyalták s a szállítás miéntjét állapították meg.

— A szabadliceum előadása. A muzeumokról hallottunk tegnap délután egy értékes és tanulságos felolvasást a közművelődési egyesület szabadliceumában. Alexich Bogolyub vármegyei főlevéltáros, mint a muzeumi kérdéseknek alapos ismerője értekezett a muzeumokról s azok fejlődési történetéről. Ismertette az ókori, középkori és újkori muzeum mibenlétét, majd a magyar nemzeti muzeumról szólott, továbbá kifejtette, hogy az új tudományágak minő befolyásoló hatással voltak és vannak a muzeumok berendezésére. Az előadó a Torontálvármegyében létesítendő muzeum ismertetésével fejezte be a széleskörű és tudományos ismereteken alapuló felolvasást, melyet nagyszámú érdeklődő közönség hallgatott végig feszült figyelemmel s végezetül zajosan tapsolta az előadót. Az előadást megelőzőleg az ifjúsági zenekar B. Radlma, Graffl János és Strus Szerafin kiváló közreműködésével egy szendarábot adott elő nagy tetszés mellett.

— Iparengedélyek. A szombaton délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével megtartott városi iparülésen az iparhatóság a következő újabbknak adott iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Kolozsvári Sándornénak mérszáros- és hentesüzletre, Traván Sándornak cipészüzletre.

— Köszönet. A helybeli r. k. árvaháznak a Nagybecskereki Népbank 50 koronát adományozott. A nemesszivű adományért e helyütt is hálás köszönetet mond az árvaházegylet elnöksége.

A Torontálvármegyei Takaré- és Hitelbank 500 koronás alapítványának utolsó részlete képen 40 koronát küldött a tüdővészellenes egyesület elnökségéhez, mely adományért hálás köszönetet mond az egyesület elnöke.

— A Kaszinótársulattól. A nagybecskereki Kaszinótársulat közművelődési bizottsága szombaton este Králik László elnöklésével ülést tartott, melyen résztvettek: dr. Vinczehid Ernő, Jeszenszky Nándor, dr. Kovács Dezső, dr. Szathmáry Ödön, Streitmann Antal, Burget József, Somfai János és dr. Balla Emil bizottsági tagok. A kaszinó új bizottságának ez volt az első ülése, amelyen megbeszéltek a kaszinó kulturtevékenységét. Králik László elnök bemutatta a kaszinó március 15-iki ünnepélyének proqrammját, amely gazdag és változatos számokból áll. Az ünnepélyen az ünnepi beszédet dr. Ko-

vács Dezső kincstári alügyész mondja, közreműködik továbbá a zenekedvelők egyesülete zene- és énekszámokkal, azonkívül szavalatok lesznek. Előterjesztést tett továbbá Králik László elnök a kaszinó kulturális munkásságáról s ennek alapján a bizottság elhatározta, hogy május havában irodalmi és művészeti estélyt rendez, az ősszel pedig tudományos előadássorozatot indít.

— Halálozás. Temesvárról vesszük a gyászhirot, hogy városunk egy előnyösen ismert kereskedője, ifj. Hirsch Lajos ott 60 éves korában hosszas szenvedés után elhalt, Temetése Temesvárt f. hó 3-án d. u. 3 órakor lesz.

— Társadalomtudományi előadás. Tegnap délután a Korona-szálloda nagyszobájában dr. Fényes Samu társadalomtudományi előadást tartott a családról, amelyet szépszámu közönség hallgatott meg.

— Szerb műkedvelői előadás. A nagybecskereki szerb ifjúság szombaton egy kitünően sikerült műkedvelői előadást rendezett a városi színházban a „Solyom” szerb torna-egylet javára. A műkedvelők „A leány atka” című négyfelvonásos szendarábot adták elő gördekényen és összevágóan s a szereplők mind igen ügyesen játszottak. Különösen tetszett a vezetőszerében Piperszki Kamenko, de jők voltak a többiek is, így a hölgyek közül Arszinov Leposzáva, Maximsev Katica Popovity Mara, a férfiak közül Brankován Gyóka, Sztanokov Szvetozár, Mojity Péter, Rákity Boriszlav és Antonin Lázár. Az előadás sikerében sok érdeme van Zsupanszky Vojiszlav szerb tanítónak, aki több csinos dalt maga szerzett s azt az ifjúsággal előadatta. A színház egészen telt volt s a közönség lelkes tapsokkal honorálta a szereplőket.

— Új okmánybélyegek. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a pénzügyminiszter rendeletét, amely a jelenleg forgalomban lévő pénzügyi bélyegek helyett 1914 április elsejétől kezdve új bélyegjegyek forgalombabocsátásáról intézkedik. Az új bélyegjegyek két főreszből állanak: a tulajdonképpeni bélyegképből és a bélyeg-alyomatból. A bélyegkeket harmincöt értékfokozatban és a különböző értékek szerint hatféle rajzzal hozzák forgalomba. A most forgalomban lévő bélyegeket 1914. évi szeptember hó 30-áig lehet árusítani és teljes érvénynyel használni. Ettől az időponttól kezdve a pénzügyminiszterium a régi bélyegeket kicseréli, azonban a forgalomból kivont és érvényt vesztett bélyegjegyeket 1916. évi január 1-től kezdve sem ki nem cserélik, sem értéküket meg nem térítik.

— Új gazdakör. A Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület fiókját képező új gazdakör alakult meg e hó 24-én Sándorházán. A gazdasági egyesület képviselőletében jelen volt Kaufmann István titkár, kinek elnöklése mellett az új gazdalör vezetősége következőleg választott meg: elnök: Nikola Ádám közséi jegyző, alelnök: Holzinger Henrik, pénztárnok Gehl József, jegyző Vogel György, választmányi tagok: Szádorf János, Nkola Miklós, Vogel János, Hektor Mátyás és Lamért Ádám.

— Az országos vásár. Tegnap volt a februári országos vásár utolsó napja, amelyen az ugynevezett kirakó vásárt tartották meg. A kirakóvásár is gyöngye volt, uniben része van egy a korai időszaknk, mint a kedvezőtlen időjárásnak s így tegnapi nap sem volt olyan mozgalmis, mint más vásári napokon.

— Holdfogyatkozás márciusban. Március 1. ól2-én részleges holdfogyatkozás lesz, amely részben nálunk is látható. A holdfogyatkozás zónaidő szerint 3 óra 42 percdor hajnalban kezdődik és ekkor a holdiak kilenetizedrésze lesz árnyékban. A csillagászati tünemény közepe reggeli 5 óra 13 percre esik, tehát még napkelte előtt látható. Ezen időpontban a nap és a hold egyidőben figyelhetők meg a látóhatáit felett.

— Betegség elől a halálba. Máriaöldén Weber Jánosné szül. Bettig Anna a napokban, amikor hozzátartozói eltávoztak hazulról a szoba gerendájára felakasztotta magát Tettét kinzó idegbetegsége miatt követte el.

— Családi dráma. Borzalmas családi tragédia játszódott le tegnapelőtt Magyarzákos községben. Bontyilla Sándor magyar szakosi lakos a napokban valami csekélységből kifolyólag összeveszett feleségével, Bontyilla Elenával, aki a civakodás után otthagya a férjét és rokonaihoz költözökjött. Az elhagyott férj tegnapelőtt felkereste feleségét és könyörögve kérte, hogy terjen vissza hozzá. Az asszony azonban erről hallani sem akart, hanem kijelentette, hogy neki már van egy másik választottja, akivel ezután majd élni fog. A féltékenységtől feldühödött férj erre hitetlen kést rántott elő és azt felesége mellébe doéte. A szerencsétlen asszony tegnap délután belehalt sérüléseibe. A gyilkos férjet letartóztatták.

— Akasztott ember az országuton. Tamásfalváról jelenik, hogy ott a közsé halárában esütörökön reggel piacra jövö emberek egy akácára felakasztott emberre találtak. Az esetről azonnal jelentést tettek a közsé elöljáróságának, ahonnan a közsé jegyzője kiment a helyszinre és megállapította, hogy a hajnali ködben Zoba István hulláját lóbálta a szél és hogy Zoba maga kötötte fel magát nadrágszíjjával az akácára. Zobait néhány nappal ezelőtt elhagyta a felesége, aki magával vitte 10 éves kisfiúját. Ez keserítette el annyira Zobait, hogy öngyilkos lett.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

A debreczeni merénylet. — Az ellenzék támadása a románok ellen. — A hajóstársaságok szerződése.

Budapest, márc. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma ismét ülést tartott, amelyen a hajóstársaságok szerződéseit tárgyalta. Szöbakerült azonkívül a debreczeni merénylet is.

Politikai körökben igen kellemetlen hatást tett, hogy a képviselőházban ma az ellenzék a debreczeni merényletet pártpolitikai célokra igyekezett kihasználni. Az elnök indítványára, hogy a képviselőház az áldozatok iránti kegyeletének adjon kifejezést, Polónyi azon a címen, hogy az indítványhoz hozzászól, a nyomozás irányát kritizálta s végül is odakonkludált, hogy a tettes bizonyosan a románok között keresendő. Az elnök energikusan közbelépett és így megakadályozta, hogy Polónyi, aki kifejezetten az egész ellenzék nevében beszélt, a szomorú esetet tovább is felhasználja politikai gyűlölködés szítására. Az ülés további folyamán Szász Pál képviselő teljes sikerrel beigazolta, hogy a sajtó egyes orgánnumai félrevezetés folytán őt összeférhetetlenségi esetéből kifolyóan jogtalanul támadták becsületében.

A debreczeni merénylet. Az ellenzék támadása a románok ellen.

A képviselőház mai ülést, amelyen az ellenzék is megjelent, Szász Pál al-elnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg. Előterjesztései során indítványozta, hogy a Ház fejezze ki részvétét a debreczeni merénylet áldozatai irányában.

Polónyi Géza azt indítványozta, hogy az elnöki javaslat kiegészítéseképpen a Ház névszerint örökítse meg részvétében az áldozatok emlékét. Polónyi azonban nem tudta megállani, hogy a kegyeletes aktus harmóniáját meg ne rontsa s egyrészt a románokat vádolta a merényletért, másrészt a kormányt támadta.

Vajda Sándor román képviselő válaszolt Polónyi támadására s visszautasította Polónyi vádját. Az ő soraikban — ugymond — nincs merénylő, ellenben Polónyi pártján már volt: Kovács Gyula.

Az ellenzék fölszisszent Vajda szavaira s egy darabig zajongott.

Ezután két utólagos rendreutásítás következett. Az elnök ugyanis utólagosan rendreutásította Mezőssy Bélát, amiért a legutóbbi ülésen a palotaőrsegről azt mondta, hogy hajduk. Lovász Márton pedig azért, mert ő ugyancsak a palotaőrseget pribékeknek nevezte.

A hajózási ügyek.

Most a magyar tengerpart kisajátításáról szóló törvényjavaslat került sorra, amelyet Illés József hozzászólása után hamarosan elfogadtak.

Itt következtek volna az öt hajóstársaság szerződéseire vonatkozó javaslatok, amelyekre nézve az elnök azt indítványozta, hogy azokat együttesen tárgyalják.

Az elnök indítványát még az ellenzék is elfogadta, amire Szabó János előadó ismertette a javaslatokat s ajánlotta elfogadásra.

Földes Béla volt az első felszólaló, aki a javaslatok ellen beszélt, közbe ismét azt fejtegette, hogy a Házban nem lehet normális tárgyalást folytatni s a kormányra azt fogta rá, hogy nem igyekezik a parlamenti békét helyreállítani.

Lapunk zártakor Földes még beszél.

A debreczeni merénylet.

Nem fogták el a tetteseket. — Ismét Bugarszky Katalin.

Budapest, márc. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A debreczeni merényletben folytatott nyomozás kezd összekuszálódni s ahelyett hogy tisztulna, egyre homályosabb lesz a dolog. Szombaton olyan jelentések jöttek Bukarestből, hogy a tetteseket ott kinyomozták és letartóztatták, mára azonban a bukaresti rendőrség leáfolja ezt. Így azután a nyomozás ismét tovább folyik a megkezdett irányban s hogy lesz-e eredménye, az csak a legközelebbi napokban tűnik ki.

A nyomozás részleteiről ma újabbán a következőket jelentik:

A tetteseket nem fogták el.

Budapest, márc. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, az ottani rendőrség kijelenti, hogy az a hír, mintha a tetteseket Bukarestben elfogták volna, nem felel meg a valóságnak. A tetteseket nem fogták el. A bukaresti rendőrség ugyan a tetteseknek, illetőleg a merénylettel gyanúsított egyéneknek nyomában volt, de azokat nem tudta elfogni, mert sikerült nekik Oroszországba menekülni.

A debreczeni vizsgálóbíró nyomozó levelet adott ki a merénylők ellen, amelyben közli azok részletes személyleírását. A nyomozó levélben érdekes az, hogy Mandasevku Szilviót és Catarau Jánost egy és ugyanazon személynek mondja. Egyébként a nyomozás teljes erővel folyik úgy Debreczenben, mint Czernoviczban és Romániában.

Bugarszky Katalin ismét szerepel.

Budapest, márc. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A czernoviczi rendőrség jelentést küld a debreczeni rendőrségnek nyomozásának legutóbbi fázisairól. Jelentésében azt mondja, hogy legújabb nyomozásának adatai ismét gyanússá teszik Bugarszky Katalin szereplését s a jelek arra mutatnak, hogy része volt neki a merényletben. A czernoviczi rendőrség most tovább nyomoz ebben az irányban.

WESSELÉNYI ÉS VAY BARÓK AFFÉRJEI.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai és társadalmi köröket még mindig főképpen Wesselényi Miklós koronaőr esete és Vay Gábor báró afférje foglalkoztatja. Wesselényi báróra le-sujtónak tartják különösen azt, hogy annak idején göresösen ragaszkodott a főispáni álláshoz, noha a belügyminiszter olyan hangon róta meg magatartását, mely a miniszterelnök szombati előadásában szenzációsan hatott, mert még hasonló ügyekben jártas politikusok sem tudták, hogy a belügyminiszter egy főispánnak ilyen hangon írhat. De ennél is meglepőbb volt hogy Wesselényi ilyen hangú leirat dacára is állásában megmaradni próbált. Altalában az a vélemény, hogy eset amilyen jellemző, szerencsére époly egyedülálló is.

Vay báró afférjében éles fordulatot jelent a parlamenti őrség parancsnokának Horváth Péter kamarás alezredesnek nyilatkozata, amely szemébe mondja Vaynak, hogy elégtétel adás alól ki akar bujni. Lehetetlennek tartják, hogy Vay báró ezzel a nyilatkozattal szemben megmaradjon eddigi magatartásában. Az ellenzéki körök teljesen egy véleményen vannak a kormány köreivel, hogy a parlamenti őrség tisztjei ellen, minden incidens nélkül intézett nyílt sértésért mindenestre elégtételt kell adni.

TÖRÖKORSZÁG HÁBORURA KÉSZÜL.

Budapest, márc. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból sürgönyzik: A Newyork Herald konstantinápolyi távirata szerint Törökország nagy bevásárlásokat tett hadicélokra, amelyek olyan méretűek és jellegűek, hogy arra lehet belőlük következtetni, hogy Törökország háborúra készül.

ELZÁRTÁK A LÁNC HIDAT.

Budapest, március 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti Lánchíd, amelynek renoválását most kezdték meg, a mai nappal mintegy két évre teljesen elzárták a forgalomtól.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, márc. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatok a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 850.50, Osztrák Hitel 642.50, Koronajáradék 83.20, Osztrák-Magyar Államvasut 719, Jelzáloghitelbank 450, Leszámitoló Bank 530, Hazai Bank 287, Magyar Bank 537, Kereskedelmi Bank 3700, Rimamurányi 673, Salgótarjáni 764, Általános Kőszénbánya 1062, Közuti Vasut 635, Villamos Vasut 338, Adria —.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)	
Buza (áprilisra)	12.59
Buza (októberre)	11.29
Rozs (áprilisra)	9.37
Rozs (októberre)	8.69
Zab (áprilisra)	7.68
Zab (októberre)	7.76
Tengeri (májusra)	6.90
Tengeri (júliusra)	7.02

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, 1914 február 27

A budapesti értéktőzsde forgalma a legutóbbi héten is igen szűk keretek közt folyt le és csak mai napon volt valamelyes élénkség tapasztalható. A stagnációnak elfogadható magyarázatát adni tulajdonképpen nehéz, mert semmi különösebb momentum, mely a tőzsde irányzatát kedvezőtlenül befolyásolhatta volna, e héten nem merült fel és a pénzpiac helyzete változatlanul igen kedvező. A jegybank legutóbbi

kimutatása igen kedvező és ily nagy mértékű adómentes bankjegytartalék már közel 2 év óta nem mutatkozott. Az ultimo hitelszükséglete könnyen nyer kielégítést, sőt nem tartják kizártnak, hogy az Osztrák-Magyar bank, a külföldi nagy jegybankok ily irányú intézkedései után, melyeket valószínűeknek tartanak, szintén le fogja szállítani a kamatlábat. A külföldi tőzsdékről beérkezett jelentések nem nyújtottak ösztönzést.

A forgalom egyes részletei nem tüntetnek fel nagyobb változásokat. Az új törlesztéses járadék subskriptiója a várt eredménnyel járt, a járadékok árfolyama azonban az elmúlt hét szívononán mozgott. Bankrészvények iránt nem igen mutatkozott érdeklődés és általában a vezető papírok árfolyama nagyjában változatlan. Élénkebb volt az üzlet átmenetileg egyes ipari papírokból, főleg szénértékekben és nagyobb érdeklődés mutatkozott ismét Adria tengerhajózási részvények iránt az új subvenció szerződés elintézésére való tekintettel, melyet a társaság jövő fejlődésére nézve előnyösnek tartanak.

A sorsjegypiac sem tüntet fel számottevő változást.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb szájj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

A nagybecskereki járás főszolgabírájától.
1026—914. szám. 302—1.1

Versenyárgyalási hirdetmény.

A központi járási utibizottság területén levő vicinális közutakra 1914., 1915., 1916. évekre szükséges fedanyag szállítás biztosítása céljából f. é. március hó 26-án d. e. 9 órakor a központi szolgabíró helyiségben zárt ajánlatok útján nyilvános versenyárgyalás fog tartatni.

Felhívtnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a központi szolgabírószághoz címezve legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 9 óráig nyújtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint a hármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók és a tett ajánlat vállalkozót azonnal, az utibizottságot azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt az utibizottság elfogadja.

A szállításra vonatkozó szerződés és az 1914. évi fedanyag felosztási kimutatás a központi szolgabírói hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthető.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 21-én.

Lowieser Imre
főszolgabíró,
mint utibizottsági elnök.

Torontáldinnyés község előljáróságától.
212—914. szám. 298—3.1

Hirdetmény.

Torontáldinnyés község előljárósága köz-híre teszi, hogy a község tulajdonát képező 1 darab kiselejtezt magyar fajtájú 8 éves tojészbika és 1 darab mezőhegyesi állami menésből származó 8 éves, vörössárga csillagos, könnyű „Nonius” fajbeli, (apja Dragonier, anyja Linda II), Árpádhalm 2. nevű tenyészmén 1914. évi március hó 10-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen a község házában készpénzfizetés ellenében a legtöbbet ígérőnek fog eladatni.

Torontáldinnyés, 1914. évi február hó 26.

Előljáróság.

Felhívás garçon urakhoz!

Előnyös penzió-rendszer közös konyha módjára

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy szállodában és éttermemben, a Pest-szállodában, a penzió-rendszert óhajtom bevezetni. — Garçon uraknak teljes ellátás, ugymint: reggeli, ebéd három tál, estebéd egy tál étel, étlap szerint, lakás világítással és kiszolgálással együtt havi 100 korona. — Átutazóknak reggeli, ebéd, estebéd és lakás napi 4 korona. Estebéd étlap szerint 1 korona. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásért szavatolok. A jelentkezőket szívesen látja

Bobek György vendéglős, Pest-szálloda.

291-22

Hirdetmény.

A folyó évben városunk területén működő kir. kataszteri mérnökök számára **f. évi majus hó 1-től f. évi október végéig** terjedő időre következő lakhelyiségek béreltetnek ki, u. m.:

2 kétszobás világos lakás,

teljes butorral, takaréktűzhelyvel bíró konyhával és éléskamrával, továbbá

2 egyszobás világos butorozott szoba.

Felkéretnek az ilyen lakások tulajdonosai, kik azokat bérbeadni hajlandók, hogy ezt a városgazdai hivatalban bejelenteni sziveskedjenek.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 27-én.

Dr. Perisics Zoltán,

polgármester.

297-52

Torontálvármegyei központi „József”-kórház.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegyei központi „József”-kórháznál lemondás folytán **1914 április 1-ével a kapusi állás megüresedik.** Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy ebbeli kérvényüket a kórház gondnokságához **1914 március 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vehetők nem lesznek.

Azok, kik nősek, de gyermektelenek, valamint a magyar és német nyelvet tökéletesen, a szerb és román nyelvet némileg is bírják, előnyben részesülnek.

Az állás javadalmazása 360 korona évi fizetés, szabad lakás, fűtés, világítás, mosás és élelmezés, valamint egy öltözet téli és egy öltözet nyári ruha természetben való kiadásával van egybekötve.

Nagybecskerek, 1914. évi február hó 28-án.

301-3.1

A kórház igazgatósága.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága az 1914 évi február hó 10-én kelt 156. kgy. 4280914. sz. határozatával a csőszteleki község ház és jegyzői laképület építési munkálatait 39.000 korona összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1914. évi március hó 16. napjának d. e. 9 órájára** a csőszteleki község ház tanácstermében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalás hirdettedik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap **dél előtt 8 óráig** az alább nevezett hivatalnál annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek Csősztelek község jegyzői irodában a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az érvényben levő közszállítási szabályrendelet rendelkezéseinek a vállalkozó eleget tenni köteles.

Kelt Csőszteleken, 1914. évi február hó 26-án.

Az előljárásság.

Hirdetések

jutányos árérti közöl a

Torontái

pol. napilap kiadóhivatala.

Szeged—Nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes 1913 október hó 1-től.

Oda.		Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza.					
Szv. 4708 I-III.	Szv. 4710 I-III.	Szv. 4712 II-III.	Szv. 4702 I-III.	Szv. 4714 I-III.	Szv. 4716 I-III.	Szv. 4704 I-III.	194.				Szv. 4707 I-III.	Szv. 4701 I-III.	Szv. 4709 I-III.	Szv. 4711 II-III.	Szv. 4703 I-III.	Szv. 4715 I-III.	Szv. 4717 I-III.
0	1015	—	825	825	840	240	ind.	Budapest nyugati pályaudvar (191)	érk.	405	12	745	745	685	1100	—	715
94	—	423	748	748	925	138	ind.	Temesvár-Józsefváros (191)	érk.	1283	206	676	676	676	676	822	517
1222	—	820	1108	1108	—	44	ind.	Szeged Rókus (193)	érk.	802	1030	280	280	314	622	242	—
155	451	949	1146	1201	229	615	ind.	Szeged × (191, 193)	érk.	715	941	1145	118	255	555	1234	—
*200	457	*954	—	*1206	*234	*620	ind.	Ujszeged	ind.	*709	—	*1140	*113	—	*550	*1220	—
208	505	1001	1156	1213	242	628	érk.	Szőreg (191)	ind.	700	929	1131	105	243	541	1220	—
209	506	1002	1157	1214	243	629	ind.	Ószentiván-Ujszentiván	érk.	659	928	1130	104	241	540	1219	—
216	514	*1008	—	1221	251	626	↑	Vedresháza 3. sz. órház	↑	652	—	1113	*1258	—	533	1212	—
*222	*520	*1013	—	*1227	*257	*642	↑	Gyála	↑	*645	—	*1116	*1253	—	*526	*1205	—
229	528	*1019	—	1234	305	649	↑	Ókeresztur	↑	633	—	1109	*1247	—	519	1158	—
236	535	1025	—	1242	313	656	↑	Kupuszina	↑	631	—	1102	1241	—	512	1151	—
308	604	1049	1240	112	343	724	↑	Törökkanizsa	↑	*620	—	*1051	*1205	—	501	—	—
316	617	*1111	—	116	358	737	↑	Szanád	↑	611	855	1042	1157	208	451	1131	—
326	627	1109	1259	115	420	747	↑	Csoka	↑	550	—	1021	*1136	—	428	1105	—
336	640	érk.	—	158	483	800	↑	Tiszszentmiklós	↑	541	832	1012	1127	144	418	1054	—
*346	*647	—	—	*205	*440	807	↑	*17. sz. órház	↑	528	—	959	—	—	404	1040	—
356	656	—	159	214	449	816	↑	Padé	↑	*519	—	*950	—	—	*355	*1031	—
*409	711	—	—	229	504	*830	↑	Esztermajor	↑	511	*812	942	—	120	347	1023	—
420	722	—	—	240	515	841	↑	Bocsár	↑	446	—	917	—	—	321	952	—
420	732	—	145	250	525	851	↑	é. Karlova × (201)	ind.	435	745	903	—	1252	310	910	—
54	833	—	404	404	—	1013	↑	é. Nagyikinda (201)	ind.	345	636	—	—	1190	22	71	—
348	636	—	140	225	225	72	↑	ind. Nagyikinda (201)	érk.	—	832	—	140	140	44	1013	—
449	742	800	150	305	535	—	↑	ind. Karlova × (201)	érk.	—	741	856	1142	1247	256	909	—
459	751	—	—	314	544	—	↑	Beodra	↑	—	—	843	1134	—	243	900	—
*508	*800	—	—	*323	*553	—	↑	Vinceér	↑	—	—	*839	1126	—	239	849	—
539	824	833	223	350	617	—	↑	Törökbecse-Araes	↑	—	713	820	1105	1219	219	829	—
557	841	—	—	407	634	—	↑	Kumán	↑	—	—	754	1044	—	157	802	—
612	855	857	247	421	648	—	↑	Melencze (Ruszandafürdő)	↑	—	646	741	1031	1152	144	749	—
634	910	*909	259	436	703	—	↑	Alsóelemér	↑	—	*633	725	1015	*1139	128	733	—
649	924	921	311	450	717	—	↑	é. Nagybecskerek × (210, 217)	ind.	—	621	710	1010	1127	113	713	—
1207	—	—	903	903	—	—	↑	é. Pancsova (210)	ind.	—	—	—	510	510	—	320	—

Oda.		Nagykikinda—Karlova.										Vissza.		
Vv. 4812 I-III.	Szv. 4802 I-III.	Szv. 4804 I-III.	Szv. 4806 I-III.	Szv. 4808 I-III.	201.				Szv. 4801 I-III.	Szv. 4803 I-III.	Szv. 4805 I-III.	Szv. 4807 I-III.	Vv. 4811 I-III.	
805	1015	—	825	24	ind.	Budapest nyugati p. u. (191)	érk.	125	405	11	71	625	1100	715
—	43	925	1211	424	ind.	Temesvár-Józsefváros (191)	érk.	736	1233	—	608	608	—	—
346	636	1140	225	720	ind.	Nagykikinda × (179, 191, 197)	érk.	545	833	140	404	1013	—	
*409	*658	*1200	*245	*740	érk.	Váalom	ind.	*525	*813	*120	*344	*950	—	
425	713	1214	259	755	érk.	Karlova × (194)	ind.	510	753	105	329	935	—	
715	941	255	555	1284	ér.	Szeged (194)	ind.	155	431	—	1204	615	—	
649	924	311	450	921	ér.	Nagybecskerek (194)	ind.	—	621	1127	118	713	—	
1207	—	903	903	—	ér.	Pancsova (194, 210)	ind.	—	—	510	—	320	—	